

Aan

MVWS

Deadline: 28-01-2026

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) Aanbieden onderzoek gezondheidseffecten slavernij aan de
Tweede Kamer

Datum Document
07 januari 2026

Kenmerk
4331943-1093096-MEVA

Bijlage(n)
1. Aanbiedingsbrief
2. Onderzoeksrapport

1. Aanleiding

In opdracht van VWS heeft de Universiteit van Amsterdam een onderzoek uitgevoerd naar de gezondheidseffecten van het slavernijverleden. Dit onderzoek moet nu openbaar worden gemaakt.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met het aanbieden van het onderzoek over gezondheidseffecten van het slavernijverleden aan de Tweede Kamer. De beleidsopvolging laat u aan een nieuw kabinet.

3. Kernpunten

- Op 19 december 2022 heeft de Nederlandse regering excuses aangeboden voor het handelen van de Nederlandse staat wat betreft het slavernijverleden. Sinds deze excuses zet VWS zich actief in om de gevolgen van het slavernijverleden in de zorg- en welzijnsdomeinen te onderzoeken, te erkennen en tegen te gaan.
- Een van de acties die hiervoor in gang is gezet is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Het onderzoek is in december 2025 opgeleverd en moet nu openbaar worden gemaakt.
- Met behulp van een literatuurinventarisatie en veldwerk kijkt het onderzoek naar de huidige staat van kennis over de doorwerking van de slavernij en koloniale geschiedenis op de mentale en fysieke gezondheid van nazaten en de gezondheidszorg in Nederland.
- Het onderzoek concludeert dat er een directe en indirecte doorwerking is op de mentale en fysieke gezondheid van nazaten van tot slaaf gemaakte mensen, en in de gezondheidszorg als geheel.
- De Kamer is in 2024 geïnformeerd dat het ministerie van VWS in gezamenlijkheid met partijen in het zorg- en welzijnsdomein en nazaten van tot slaaf gemaakten een aantal concrete interventies zal ontwikkelen. Indachtig deze toezegging start in maart 2026 een denktank met nazaten van tot slaaf gemaakte mensen die expertise hebben op het gebied van de doorwerking van de trans-Atlantische slavernij, intergenerationele overdracht en mentale, spirituele en fysieke gezondheid van nazaten. Deze

groep zal in de komende drie jaar voorstellen doen voor concrete beleidsinterventies. Het is aan de leden van de denktank om hierbij gebruik te maken van de aanbevelingen van dit onderzoek als input. Het kan dus zo zijn dat de voorstellen van de denktank voortborduren op de aanbevelingen, maar dit is geen vereiste.

Kenmerk

4331943-1093096-MEVA

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Dit onderzoek is eerder toegezegd, onder andere in de meest recente voortgangsrapportage van de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen.¹ Met publicatie van dit onderzoek wordt deze toezegging afgedaan.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Op 27 november 2025 heeft de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen een conferentie georganiseerd waar de strekking van dit onderzoek is besproken. Er is toen toegezegd dat het rapport in januari 2026 openbaar zou worden gemaakt.

Op VWS#net zal er een artikel worden gepubliceerd over de oplevering van het rapport.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

Een van de aanbevelingen vraagt om het stimuleren van meer bewustzijn en het creëren van kennis van deze geschiedenis en de doorwerking hiervan binnen de zorgsector in training en onderwijs van zorgprofessionals.

d. Gevolgen administratieve lasten

Nvt

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

Nvt

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Nvt

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

In de begeleidingscommissie van het onderzoek zaten zowel VWS-collega's van verschillende relevante beleidsdirecties, als specialisten uit het veld. Interdepartementaal is BZK op de hoogte van de komst van dit onderzoek.

h. Toezeggingen

Nvt

i. Fraudetoets

Nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 600 XVI, Nr. 182